

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittämissuunnitelman toteuttaminen Utti-Kaipiainen

6199/12.00.00/2023

Kasvatus- ja opetuslautakunta 11.01.2024 § 5

Valmistelija: kasvatus- ja opetusjohtaja Vesa Toikka, puh. 020 615 3831, vesa.toikka(at)kouvola.fi

Perusopetuksen kehittämissuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.11.2019 § 121. Valtuuston päätöksessä todetaan lautakunnan toimivan toimeenpanevana elimenä. Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi 27.9.2023 § 72 vuoden 2024 talousarvion ja vuosille 2024–2027 talous- ja henkilöstösuunnitelman, jossa linjattiin tulevat sopeutustoimet annettuun kehykseen pääsemiseksi. Sopeutustoimet sisältävät palveluverkkopäätöksiä, jotka ovat perusopetuksen kehittämissuunnitelmassa suunniteltu toteutettavaksi vasta uusien rakennusten valmistuttua. Varhennettuun päätöksentekoon on vaikuttanut oppilasmäärien ennustettua jyrkempi lasku vuoteen 2030 mentäessä.

Palveluverkon ohjausryhmä on nimetty kasvatus- ja opetuslautakunnassa 19.10.2023 § 80 valmistelemaan kasvatuksen ja opetuksen toimialan palveluverkkoesitystä Pohjois-Kuusankosken ja Utti-Kaipiainen alueiden osalta.

Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja Christa Carpelan. Muut nimetyt jäsenet olivat Juhani Palmros, Sanna Jacksen, Laila Uljas sekä kaupunginhallituksen edustaja Kirsi Kekki ja viranhaltijat sivistysjohtaja Veikko Niemi, kasvatus- ja opetusjohtaja Vesa Toikka, opetuspalvelupäällikkö Johanna Lindstedt, varhaiskasvatuspäällikkö Helena Kuusisto ja kehittämisvastaava Kia Ojanen (sihteeri). Ohjausryhmän jäsenet Juhani Palmros ja Kirsi Kekki olivat estyneitä osallistumaan ohjausryhmän toimintaan ja heidän tilalleen nimettiin kasvatus ja opetuslautakunnan varapuheenjohtaja Garita Sundström ja kaupunginhallituksen edustajana Miia Witting. Ohjausryhmä on kokoontunut neljä kertaa lokakuun 2023 ja joulukuun 2023 välisenä aikana. Ohjausryhmä on tutustunut kiinteistöjen kuntoon, kuljetuksiin sekä tuleviin opetusjärjestelyihin asiantuntijoiden esityksestä. Utti-Kaipiainen osalta tarkastelu käsittää sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen. Pohjois-Kuusankosken alueen tarkastelu kohdistuu perusopetuksen oppilaiden ohjaamiseen.

Ennakkovaikutusten arviointi on laadittu Utti-Kaipiainen alueen osalta ja siinä on arvioitu nykytilan lisäksi kahta eri toteutusvaihtoehtoa. Osana ennakkovaikutusten arviointia on tehty lapsivaikutusten arviointi.

Kuntalaiskuuleminen järjestettiin 29.11.2023 ja henkilöstön kuulemistilaisuus Utin koulun Kaipiaisten toimipisteessä marraskuussa 2023. Lisäksi kuntalaisille oli avoinna palveluverkkoa käsittelevä kuntalaiskysely 16.-27.11.2023. Ennakkovaikutusten arviointia on esitelty kasvatus- ja opetuslautakunnalle 13.12.2023.

Kuntalaisten ja asianosaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista on siten huolehdittu hallintolain 41 §:n ja kuntalain 22 §:n mukaisesti. Kasvatus- ja opetuslautakunnalla on harkintavaltaa opetuksen järjestämipaikkojen suhteen. Kunnalla ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta järjestää perusopetusta tietyllä etäisyydellä oppilaiden kotoa huomioon ottaen oppilaan koulumatkan ajallinen pituus, joka on perusopetuslaissa määritelty.

Utti-Kaipiainen

Perusopetuksen Kaipiaisten ja Utin toimipiste muodostavat hallinnollisesti yhden koulun, Utin koulun. Varhaiskasvatus ja perusopetus toimivat nykyisin kahdessa eri rakennuksessa niin sanotussa puukoulussa ja kivikoulussa. Rakennukset ovat yksi kokonaisuus kaavan, tontin, talotekniikan ja toimintojen osalta. Kuntoluokitukseltaan kivikoulu on hyvä. Rakennukseen on tehty laaja peruskorjaus ja laajennus on tehty vuonna 2012 (investointi 2,6M€ ja 0,77M€ valtionavustus.) Aluehallintovirastolta saadun tiedon mukaan valtionavustusta ei perittäisi takaisin, mikäli kiinteistö jäisi kaupungin omistukseen ja kiinteistö olisi muunlaisen kaupungin järjestämän opetuksen tai siihen rinnastettavaan toiminnan käytössä.

Rakennukset ovat vahvalla alikäytöllä, niin opetuksessa kuin iltakäytössä, mikä nostaa oppilaskohtaista yksikköhintaa.

Toimintakaudella 2023–2024 varhaiskasvatuksessa on kuusi lasta, esiopetuksessa viisi ja perhepäivähoidossa kolme. Syntyvyys alueella on vähäistä. Vuosina 2017–2023 Kaipiaisten alueella on syntynyt 24 lasta ja Utin alueella 48. Kaipiaisissa varhaiskasvatuksen osallistumisaste on muuta Kouvolaa keskimääräistä matalampi. Nykyisin varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset eivät toistaiseksi mahdu Utin toimipisteeseen. Varhaiskasvatustalvet järjestyvät toistaiseksi Kaipiaisissa varhaiskasvatukselle remontoituissa tiloissa puukoulun rakennuksessa. Esiopetus voidaan järjestää Kaipiaisten päiväkodissa, jos esiopetuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta muodostuu riittävän kokoinen opetusryhmä.

Ohjausryhmälle on valmisteltu nykytilan lisäksi kahta eri toteutusvaihtoehtoa. Ensimmäisessä vaihtoehdossa tarkasteltiin niin sanottua pienten lasten talo ratkaisua, jossa Kaipiaisissa järjestettäisiin varhaiskasvatuksen lisäksi esiopetus ja vuosiluokkien 1–2 opetus. Vaihtoehdossa pienempien oppilaiden koulumatkat säilyisivät ennallaan ja joustava esi- ja alkuopetus voitaisiin järjestää nykyisellä tavalla. Lisäksi koulu jatkaisi edelleen toimintaansa, joka ylläpitäisi kylän

elinvoimaa. Ratkaisussa perheissä voi syntyä tilanteita, joissa saman perheet lapset käyvät koulua ja/tai päiväkotia eri paikoissa. Pienten lasten talo ratkaisussa lasten ikätovereiden määrä myös vähenee, sillä oppilasennusteen mukaan 1–2 luokkalaisia jäisi Kaipiaisiin opiskelemaan yhdeksän. Ratkaisussa perusopetuksessa työskentelisi vain yksi henkilö, joka ei luo mahdollisuutta osaamisen jakamiseen.

Toisessa vaihtoehdossa Kaipiaisten koulun oppilaat (1.–6. luokat) siirretäisiin Utin kouluun. Kaipiaisten koulussa on oppilaita syksyllä 2024 noin 30 ja Utin koulussa noin 70 oppilasta. Siirron toteutuessa Utin koulun oppilasmäärä nousee hiukan yli 100 oppilaaseen. Siirtyminen Utin toimipisteeseen purkasi yhdysluokkarakenteen ja lisäisi ikätovereiden määrää. Luokkakoot pysyvät edelleen maltillisina. Oppilaita on 13–25 / opetusryhmä. Suuremmassa yksikössä mahdolliset tuen muodot monipuolistuvat ja oppilashuollon palvelut ovat paremmin lapsen saavutettavissa. Suurempi yksikkö mahdollistaa myös esimerkiksi lasten paremman harrastus- ja kerhotoimintojen laajemman tarjonnan.

Lukuvuonna 2023–2024 koulun oppilaista 19 ovat koulukuljetusoikeuden piirissä. Vaihtoehdossa, jossa perusopetuksen oppilaat siirtyisivät Utin toimipisteeseen, olisivat kaikki oppilaat koulukuljetusoikeuden piirissä. Oppilaiden koulumatkat pitenisivät, mutta koulukuljetusperiaatteiden mukainen matka-aika ei ylity. Arvion mukaan noin 10 oppilasta pystyisi hyödyntämään syöttöbussia Uttiin. Loppujen osalla hyödynnettäisiin taksikuljetusta. Kustannuksia voidaan hillitä lukujärjestyssuunnittelulla.

Kustannussäästöjä saataisiin Kaipiaisten koulun kiinteistön ylläpitokuluista (173 174 e) ja henkilötyövuosivähennyksistä. Kokonaisuutena henkilöstökuluista vähenisi 3,5 htv. Henkilötyövuosien vähennykseen vaikuttavat kaikkien palveluiden vähenemät. Kasvatus- ja opetushenkilöstöön kohdistuisi kolmen henkilötyövuoden vähennys. Varhaiskasvatuspalvelujen osalta kustannuksen säilyvät ennallaan.

Vaikutusten ennakoarviointi (EVA):

EVA tehty. Yhteenveto **liitteenä**.

Kuntalaiskuuleminen muistio 29.11.2023, Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen 2024 ja Kaipiaisten vanhemmat ry:n vetoamus Kaipiaisten koulun puolesta ovat **liitteinä**.

Lisätietoja: kasvatus- ja opetusjohtaja Vesa Toikka, puh. 020 615 3831, vesa.toikka(at)kouvola.fi, opetuspalvelupäällikkö Johanna Lindstedt, puh. 020 615 7173, johanna.lindstedt(at)kouvola.fi

Sivistysjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää, että

Utin koulun Kaipiaisten toimipiste lakkautetaan 1.8.2024 alkaen ja oppilaat siirtyvät pääsääntöisesti Utin koulun Utin toimipisteeseen.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana jäsen Garita Sundström teki esityksen.

”Muutosesitystä Kaipiaisten koulun oppilaiden siirtämisestä Utin kouluun kahdella vuodella. Asian etenemisessä on perehdyttävä tarkemmin, miten käytännössä kaikki toteutuu ja onnistuu ennen kuin voimme tehdä päätöstä siirrosta näin nopeassa aikataulussa.”

Jäsen Juhani Palmros kannatti esitystä.

Keskustelun aikana jäsen Laila Uljas teki esityksen.

”Alhainen syntyvyys on meille todellinen haaste. Tarvitsemme kunnollinen suunnitelma kouluille, jota emme voi ylläpitää pitkällä tähtäimellä.

Esitän, että koulu saa yhden vuoden jatkoaikaa.

Jotta saisimme siihen korvaavaa toimintaa (kansalaisopistoa, urheilutoimintaa) sen saaminen vaatii oikeasti töitä. Ei ole itsestäänselvyys, että saamme haja-asutus alueelle harrastetoimintaa järjestymään vaikka liikuntatiloista on puutetta. Se vaatii myös aktiivista markkinointia. Näin vältetään takaisinmaksusta, joka olisi todennäköisesti merkittävä summa.”

Jäsen Jouni Sjöblom kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on suoritettava äänestys, koska keskustelun aikana oli tehty kaksi kannatettua esitystä, jotka poikkeavat pohjaehdotuksesta.

Puheenjohtaja esitti, että ensin äänestetään tehtyjen esitysten välillä siten, että ne, jotka kannattavat jäsen Laila Uljaan esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat jäsen Garita Sundströmin esitystä äänestävät EI. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoa.

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi äänestysesityksen ja -tavan yksimielisesti.

Suoritettiin äänestys, jossa annettiin kuusi (6) JAA-ääntä (Kinnunen, Lindqvist, Peltola, Sjöblom, Uljas, Carpelan) ja kolme (3) EI-ääntä (Sundström, Ahola, Palmros) ja kaksi (2) TYHJÄÄ-ääntä (Hyytiäinen, Relander).

Puheenjohtaja totesi jäsen Laila Uljaan esityksen voittaneen.

Puheenjohtaja totesi, että seuraavaksi oli äänestettävä edellisen äänestysten voittaneen esityksen ja sivistysjohtajan ehdotuksen välillä. Ne, jotka kannattavat sivistysjohtajan ehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat jäsen Laila Uljaan esitystä äänestävät EI. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoa.

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi äänestysesityksen ja -tavan yksimielisesti.

Suoritettiin äänestys, jossa annettiin kuusi (6) JAA-ääntä (Hyytiäinen, Kinnunen, Lindqvist, Peltola, Relander, Carpelan) ja viisi (5) EI-ääntä (Sundström, Ahola, Palmros, Sjöblom, Uljas).

Puheenjohtaja totesi Laila Uljaan muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi sivistysjohtajan päätösehdotuksen.

Kasvatus- ja opetuslautakunta myönsi asiakasvastaava Sari Keskiselle ja kehittämisvastaava Kia Ojaselle läsnäolo- ja puheoikeuden. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.
